

Remissinstans
Djurskyddet Sverige**Svarsblankett till REMISS – 5.2.16-4102/16**

För att underlätta vårt remissarbete är vi tacksamma om ni lämnar era synpunkter på denna svarsblankett. Skicka svarsblanketten elektroniskt via e-post till jordbruksverket@jordbruksverket.se

Läs gärna igenom ”Tips till dig som skriver remissvar till Jordbruksverket” som finns på sista sidan i detta svarsformulär.

Sammanfattning, allmänna synpunkter och kommentarer

Tack för möjligheten att svara på remissen. Vi har valt att svara specifikt på de ändringar där vi klart ser hur ändringarna påverkar djurens välfärd (positivt/negativt/neutral). De paragrafer vi är tveksamma till betydelsen av eller vi inte förstår, har vi valt att inte svara på.

Djurskyddet Sverige hade förhoppningen om att de nya föreskrifterna skulle vara ett incitament för att driva arbetet med tre R och målet med att efterhand fasa ut djurförsök framåt. Vi har under arbetet med remissvaret haft samråd med stiftelsen ”Forska utan djurförsök” och hänvisar till deras remissvar gällande just frågan om hur tre R principerna kan drivas framåt med hjälp av föreskrifter.

För att öka försöksdjurens välmående finns mycket som skulle kunna göras rörande skötsel, omvårdnad och rutiner. Ett exempel är att försöksdjursveterinären fortfarande förväntas kunna vara ansvarig för berikning och beteende för försöksdjur (utom primater), trots att en veterinär mycket sällan har en grundlig utbildning i etologi. Det bör vara en skyldighet för alla försöksdjursverksamheter att ha en etolog knuten till verksamheten. Förändringarna gällande undantagen till grupphållning av djur är ett annat exempel. Möss och råttor som hålls på ett sätt som är mer anpassat till deras naturliga beteende skulle behöva ensamhållas mer sällan. Till exempel får dessa djur ofta en mycket störd sömn iom att åtgärder inom försöken ofta utförs under deras inaktiva period, deras resurser är ofta begränsade och de har också en mycket begränsad möjlighet att komma undan varandra vid konflikter. Här skulle föreskrifterna kunna vara möjlighet att driva inhysningen i rätt riktning.

I konsekvensutredningen beskrivs att en av anledningarna till en övergång till funktionskrav är att verksamheterna själva vet hur djuren bäst sköts för att uppfylla funktionskraven. Otydliga funktionskrav har en tendens att leda till rättsosäkerhet, osäkerhet hos djurhållarna till hur djuren ska hållas för att

undvika åtgärder vid en inspektion och att den individuella djurskyddsinspektören får en mycket stor roll i hur en föreskrift tolkas. Utöver det så läggs orimligt mycket ansvar på djurhållaren. I vissa fall tas detaljerade krav bort för att det inte finns ett klart vetenskapligt underlag till kravet och ändå förväntas djurhållaren ha tillräckliga kunskaper om djuren bäst ska hållas. Ett exempel på detta är utrymmeskraven för zebrafisk som tagits bort utan att det i konsekvensutredningen hänvisats till några vetenskapliga studier kring detta.

Vi är utöver det mycket tveksamma till att föreståndaren, som ju har ett stort ansvar, inte längre behöver godkänna ansökan eller automatiskt får en kopia av nämndens besök. Detta är ett steg i helt fel riktning. Vi är däremot positiva till uppdelningen av föreståndarens roll i tre olika roller.

Detaljerade synpunkter och kommentarer

1 kap. 8 § ☐ Tillstyrker ☒ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Vi saknar definitioner på försök, åtgärd, berikningsplan, vetenskaplig praxis och vetenskapliga skäl.

2 kap. 7 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

2 kap. 9 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

2 kap. 11 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

2 kap. 12 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

2 kap. 14 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☒ Avstyrker

Kommentarer:

Föreståndaren ska fortsättningsvis givetvis också kontrollera och bekräfta ansökan. De svårigheter med förfarandet som anges är vad vi förstår tekniska problem, vilket måste gå att lösa. Det anges i konsekvensutredningen att det upplevs som att kvaliteten på ansökningarna

blir högre när föreståndaren godkänner försöket, vilket borde vara skäl nog till att låta detta krav vara kvar. Dessutom innebär det gissningsvis en kostnads- och tidsbesparing både för etiska nämnden och den sökande. Med en bättre kvalitet på ansökningarna behöver nämnderna begära in färre kompletteringar och den sökande kan få beslutet tidigare.

2 kap. 15 § ☐ Tillstyrker ☒ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Vi hänvisar till Forska utan djurförsöks remissvar gällande punkt 5 om djurfria metoder

2 kap. 21 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

2 kap. 22 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

2 kap. 24 § ☐ Tillstyrker ☒ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Veterinärt ansvar bör ändras till veterinär närvaro och ansvar.

3 kap. 4 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Vi anser att detta är en bra förändring, men tycker att detta gör det ännu tydligare att föreståndaren måste godkänna ansökan innan den skickas in eftersom att denna paragraf annars blir omöjlig att kontrollera.

3 kap. 5 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

3 kap. 7 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

3 kap. 8 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

3 kap. 9 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

I 16 kap 20 § står det att veterinären, förståndaren eller expert är ansvarig för att berikningsplanerna tas fram och uppdateras. Här står det att tillståndshavaren ansvarar att det finns berikningsplaner och att dessa uppdateras. Det är otydligt vem som är ytterst ansvarig för att ta fram, uppdatera och genomföra berikningsplanerna. Samma saker gäller planerna i 16 kap. 5-6 §§. Tillståndshavaren behöver inte ha några djupa kunskaper i etologi och är mest troligt ofta inte rätt person att avgöra om en berikningsplan är relevant. I och med att paragraferna är så otydliga så kan vi varken tillstyrka eller avstyrka ändringen.

4 kap. 3 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☒ Avstyrker

Kommentarer:

Djurskyddslagen är till för att skydda varje enskilt djur, vilket inte överensstämmer med denna förändring. En sådan ändring skulle leda till att lagstiftningen inte längre gäller på individnivå och att kontrollmyndigheten får mycket svårt utföra kontroller. Motiveringen till förändringen är oklar och vi förstår inte varför att man genom att ta hänsyn till varje enskilt djur skulle förhindra att de tre R:en blir likvärdigt uttryckta. Tvärtom så finns det en tydlig vetenskaplig referens som uttrycker att tre R innebär en möjlighet att fokusera på individens välfärd snarare än att bara fokusera på gruppnivå och att man för att kunna implementera ”refinement” så måste ett försök ta hänsyn till det individuella djurets upplevelse (Fenwick et al. 2009).

5 kap. 2 § ☐ Tillstyrker ☒ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Vi tillstyrker ändringen djurskyddsorganets sammansättning och delen om ett centralt djurskyddsorgan. Däremot anser vi inte att djurskyddsorganet ska få fatta beslut om ändringar i etiska ansökningar, vilket motiveras vidare under nästa paragraf. Därmed avstyrker vi den delen av paragrafen som gäller ändringsansökningar. Vi vill också påpeka att en viktig del för att utveckla arbetet med 3R är att en godtagbar etologisk kunskap alltid finns tillgänglig, även på anläggningar som inte håller primater.

5 kap. 6 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☒ Avstyrker

Kommentarer:

Vi förstår syftet med förslaget, men tror att det kommer att ha mycket stora negativa konsekvenser för djurens välfärd och för implementeringen av tre R. Förslaget innebär att den sökande själv ska fatta beslut om ändringen kan komma att medföra att djur påverkas negativt. Paragrafen innehåller också

en negativ lista med de fall där djurskyddsorganet inte får godkänna ändringar.

För det första så kommer detta innebära att i stort sett alla ändringsansökningar kommer till djurskyddsorganet snarare än till en etisk nämnd. Vi anser att den sökande sällan är lämplig att bedöma om en ändring kommer att leda till att djuren påverkas negativt. Då ändringsansökningar till en etisk nämnd också medför en kostnad för den sökande är det en stor risk att det i sig blir en motivering att skicka ansökan till djurskyddsorganet, snarare än etiska nämnden. Dessutom innebär detta att ändringsansökningarna kommer att hanteras av anställda vid samma institut som den sökande, vilket vi anser vara en jävsituation. Det finns en stor risk att medlemmarna i djurskyddsorganet står i beroendeställning till den sökande, vilket kommer att påverka deras beslut. På grund av dessa faktorer avstyrker vi den här ändringen.

Vi anser dock att det kan finnas situationer när de etiska nämnderna kan avlastas av ett djurskyddsorgan. För att säkerställa att detta endast kommer att röra ett visst antal situationer där det är helt säkerställt att djuren inte påverkas negativt, föreslår vi att den negativa listan byts ut mot en mycket begränsad och specificerad positiv lista. Dvs. istället för att lista situationer när djurskyddsorganet inte får fatta beslut om ändring, så föreslår vi en lista med specifika situationer där djurskyddsorganet får besluta om en ändring. Denna bör vara så pass specifik att det aldrig blir en bedömningsfråga om var ansökan ska skickas. Exempel på sådana punkter kan exempelvis vara byte från en burtyp till en annan godkänd burtyp (med godkända mått), byte från en viss specificerad berikning till en annan likvärdig sådan etc. På så sätt avlastas de etiska nämnderna och forskaren kan möjligtvis få en snabbare bedömning i vissa enkla ändringar, utan att det finns någon risk att skäl som jäv eller ekonomi spelar roll när ordet ”negativ påverkan” bedöms.

5 kap. 7 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☒ Avstyrker

Kommentarer:

Vi kan inte tillstyrka den här paragrafen iom att vi avstyrker föregående paragraf.

6 kap. 1 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

6 kap. 3 § ☐ Tillstyrker ☒ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Det är bra att utbildningen förtydligas. Vi önskar att punkt tre i paragrafen förtydligas med hur lång erfarenhet som krävs (t.ex. två år) och hur lång tid av denna som ska utföras med handledning.

Vi förstår inte heller vilken paragraf som gäller för den som utformar försök, eftersom att detta tas upp både här och i 6 kap 6§.

6 kap. 7 §

☒ *Tillstyrker*

☐ *Tillstyrker delvis*

☐ *Avstyrker*

Kommentarer:

6 kap. 11 § ☐ Tillstyrker ☒ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Iom att vi anser att det alltid bör kopplas en etolog till varje försöksdjursanläggning, så bör det förtydligas att etologen ska ha kunskap om de arter som hålls på anläggningen.

Formuleringen av etologens utbildning är lite olyckligt uttryckt. Det ser ut som att det endast är personen med utbildning i husdjursvetenskap som måste ha en etologisk inriktning på sina studier. Det är viktigt att det framkommer att även den med en zoologisk utbildning måste vara specifikt inriktad på etologi.

6 kap. 13 § ☐ Tillstyrker ☒ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Alla som arbetar med ensam med djuren bör ha praktiska kunskaper för att kunna avliva djuret på ett humant sätt. Att behöva invänta person med denna kunskap kan i många fall leda till ett stort och onödigt lidande för djuren. Det bör även tydliggöras att fjärde punkten i tabellen (djurbeteende, djurhållning och berikning) ska vara artspecifik för den arten personen i fråga arbetar med. Vi önskar också att det tydliggörs att hantering/skötsel/träning av djur är en nödvändig kunskap för alla som hanterar djur. Generellt saknar vi tydliga kunskapskrav om praktiska färdigheter.

7 kap. 12 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☒ Avstyrker

Kommentarer:

Vi anser det vara uteslutet att föreståndaren, veterinären/experten och etologen varken behöver bekräfta och godkänna ansökan eller automatiskt få en kopia av nämndens protokoll och beslut. På detta sätt är det mycket svårt att kontrollera att dessa personer faktiskt har tagit del av ansökan och därmed omöjligt att veta om de fullföljer sina uppdrag/har tagit del av ansökan.

7 kap. 17 § ☐ Tillstyrker ☒ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Vi tillstyrker omnumrering och korshänvisningen till 9 § istället för 8 §, men avstyrker att delen om immunisering och boosterinjektioner stryks. Vi anser att det inte idag finns tillräckligt vetenskaplig grund att ta bort förbudet mot t.ex. immunisering. Detta motiveras i den aktuella paragrafen.

7 kap. 26 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

7 kap. 27 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☒ Avstyrker

Kommentarer:

Vi anser det vara uteslutet att föreståndaren, veterinären/experten och etologen varken behöver bekräfta och godkänna ansökan eller automatiskt få en kopia av nämndens protokoll och beslut. På detta sätt är det mycket svårt att kontrollera att dessa personer faktiskt har tagit del av ansökan och därmed omöjligt att veta om de fullföljer sina uppdrag/har tagit del av ansökan.

7 kap. 28 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☒ Avstyrker

Kommentarer:

I och med att vi inte tillstyrker ändringen där djurskyddsorganet kan godkänna ändringar, så kan vi heller inte tillstyrka denna ändring.

8 kap. 1 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

8 kap. 2 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Vi tillstyrker föreståndarens uppgifter gällande journaler och etiskt godkännande, men anser att för att säkerställa att det blir gjort och att underlätta föreståndarens ansvar så måste föreståndaren alltid få en kopia av nämndens beslut.

11 kap. 3 § ☐ Tillstyrker ☒ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Vi förstår syftet med ändringen, men anser att det ska läggas till att försöksledaren är skyldig att meddela sådana försök till föreståndaren.

11 kap. 5 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☒ Avstyrker

Kommentarer:

Förslaget innebär en stor risk till försämring av djurens välfärd och avstyrks därför.

11 kap. 11 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

11 kap. 14 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

11 kap. 15 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

11 kap. 16 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

13 kap. 1 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

13 kap. 2 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

13 kap. 3 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

14 kap. 1 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☒ Avstyrker

Kommentarer:

Vi anser det anmärkningsvärt att Jordbruksverket väljer att tillåta en metod som i nuläget är extremt smärtsam, för att pågående forskning eventuellt kan medföra att metoden är mindre smärtsam i framtiden. Resultaten av forskningen finns vad vi förstår ännu inte och än så länge är metoden inte acceptabel. Därmed är det helt orimligt att tillåta metoden nu utan den bör fortsätta vara otillåten.

14 kap. 2 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☒ Avstyrker

Kommentarer:

Förändringen medför att det rutinmässigt kommer att tillåtas metoder som tidigare i grunden var otillåtna. Detta för inte arbetet för 3R framåt. Bestämmelsen tas bort utan att tydliggöra att detta ökar djurens lidande, vilket inte är förenligt med direktivet.

14 kap. 3 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☒ Avstyrker

Kommentarer:

Förändringen medför att det rutinmässigt kommer att tillåtas metoder som tidigare i grunden var otillåtna. Detta för inte arbetet för 3R framåt. Bestämmelsen tas bort utan att tydliggöra att detta ökar djurens lidande, vilket inte är förenligt med direktivet.

14 kap. 4 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☒ Avstyrker

Kommentarer:

Förändringen medför att det rutinmässigt kommer att tillåtas metoder som tidigare i grunden var otillåtna. Detta för inte arbetet för 3R framåt. Bestämmelsen tas bort utan att tydliggöra att detta ökar djurens lidande, vilket inte är förenligt med direktivet.

15 kap. 1-3§§ ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

16 kap. 3 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

16 kap. 4 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

För kommentarer hänvisar vi till "Forska utan djurförsöks" remissvar.

16 kap. 5 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

16 kap. 6 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

16 kap. 8 § ☐ Tillstyrker ☒ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Begreppet ”enklare ingrepp” behöver definieras. Vi föreslår en positiv lista över exakt vilka ingrepp som är tillåtna.

16 kap. 10 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

16 kap. 11 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☒ Avstyrker

Kommentarer:

Att göra det lättare att frånga föreskrifterna måste anses vara ett steg i helt fel riktning. Enligt nuvarande lydelse är det tydligt att försöket ska planeras så att reglerna i föreskriften följs och annars söks undantag. Utöver det finns möjlighet för veterinär att, om något oförutsett sker, hålla djur på annat sätt. Grundförutsättningen har dock hela tiden varit att försöket ska vara så noga planerat att detta endast ska ske vid oförutsedda sjukdomar/skador. Den nya formuleringen lägger mindre ansvar på den som planerar försöket att se till att djurens hälsotillstånd medger att de kan hållas enligt regelverket. Dvs. det blir enklare att slentrianmässigt hålla djuren på ett annat sätt då försöksplaneringen brustit. Införs den förändringen trots allt, så önskar vi att det införs ett krav på att en veterinär är med i planeringen av försöket för att förhindra att sådana situationer uppstår.

16 kap. 12 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

16 kap. 15 § ☐ Tillstyrker ☒ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Vi är till viss del eniga i att djur i några av de uppräddade exemplena är skäl att hålla djur solitärt. Däremot är vi starkt kritiska till att förslaget innebär att det till viss del ska bli lättare att hålla djur solitärt, utan att fundera på och åtgärda anledningen till att vissa individer inte fungerar tillfredsställande i grupp. Inhysningen, försöken och avelsarbetet ska planeras på ett sätt som gör att djuren kan hållas i grupp. Framför allt gällande möss och råttor hålls djuret på ett extremt onaturligt sätt, vilket i sin tur kan framkalla aggressivitet. Begränsat antal resurser (t.ex. gömställen), för liten yta, smärta, för lite berikning, tristess, stress och att nattaktiva djur konstant störs under den ljusa delen av dygnet och därmed får sin sömn störd etc. är exempel till orsaker för ett oönskat socialt beteende. Genom att åtgärda detta skulle man kunna komma tillrätta med åtminstone en del av problematiken kring dessa djur. Genom vissa förändringar i djurhållningen och tillsvarende specifikationer i föreskrifterna skulle långt färre djur behöva hållas ensamna pga. felaktig hållning.

Detta gäller också fall som inte gäller den medicinska bedömningen, utan ofta en etologisk bedömning. Vi anser det också mycket tveksamt att en veterinär har tillräckligt etologisk kompetens att avgöra varför ett djur beter sig på ett visst sätt och vilken åtgärd som är lämplig för att komma tillrätta med problemet. Inför sådana beslut bör det vara ett krav på att veterinären har tillgång till en etolog för rådgivning.

Begreppen "tidsbegränsad period" och "kortare tidsperioder" bör också specificeras då detta är en bedömningsfråga som kommer bedömas olika från person till person. En sådan formulering är dessutom inte rättssäker.

Om förslaget genomförs bör antalet ensamhållna djur rapporteras i den årliga rapporten, för att tendenser till slentrianmässig ensamhållning på grund av en dåligt planerad verksamhet upptäcks.

16 kap. 18 § ☐ Tillstyrker ☒ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Vi ser det som positivt att detta nu blivit en huvudregel och att upprepningen tagits bort. Paragrafen borde dock utvecklas och det ska tydliggöras att oönskade beteenden ska förebyggas med hjälp av inredning och berikning samt att djuren ska ges så pass mycket plats att de hela tiden har möjlighet att undvika konflikter med varandra. Föreslagen lydelse: "Försöksdjur ska hållas i ett utrymme med tillräcklig komplexitet så att de har möjlighet att utföra ett brett spektrum av naturliga beteenden och så att onormala beteenden och aggression förebyggs. Försöksdjuren ska dessutom ges en viss möjlighet att kontrollera och välja sin miljö för att minska stressbeteende".

Gällande både denna paragraf och 16 kap. 19 § samt det allmänna rådet är det nödvändigt med förändringar i de artspecifika reglerna för att dessa ska uppfyllas. Till exempel är höjden i råttburar alltför låg för att djuren ska få möjlighet att uppfylla det mest basala av rörelsebehov.

16 kap. 19 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

16 kap. 20 § ☐ Tillstyrker ☒ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Vi är mycket positiva till att berikningsplanen nu ska vara skriftlig. Det blir tydligare både för de som utför försök, sköter om djuren samt för kontrollmyndigheten.

Däremot är vi inte eniga i att den person som ska ta fram en plan för att berika djurens miljö är väl förankrad i den kunskap som krävs för just de

arter som hålls på anläggningen och att detta är anledning till att ta bort råden om hur berikningen kan ske. På en anläggning med till exempel gnagare innebär detta att det är försöksjursveterinären som tar fram berikningsplanen. En veterinär har oftast inte tillräcklig kunskap i etologi för att ta fram en optimal berikningsplan, för detta krävs en etolog. Detta är jämförbart med att en etolog skulle få ta medicinska beslut om djuren. Vi föreslår att det fastställs att berikningsplanen ska tas fram i samarbete med en etolog, som i detta fall alltså inte behöver vara anställd på anläggningen, utan det kan vara en inhyrd konsult. Om detta inte fastställs, så är det av yttersta vikt att berikningen tydliggörs i föreskrifterna.

16 kap. 21 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

16 kap. 22 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

16 kap. 23 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

17 kap. 1 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

17 kap. 2 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

17 kap. 3 § ☐ Tillstyrker ☒ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Vi tillstyrker att paragrafen delas upp i två paragrafer. Vi anser däremot att det allmänna rådet var ett tydligt sätt att ge exempel på berikning som är viktig för de specifika arterna och anser att det bör vara kvar alternativt lyftas upp till ett krav.

17 kap. 4 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

18 kap. 1 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

18 kap. 2 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

18 kap. 6 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☒ Avstyrker

Kommentarer:

De artspecifika kraven för berikning som nu finns i det allmänna rådet bör vara kvar och lyftas till att vara krav. Vi ser stor risk att den föreslagna formuleringen leder till stora negativa konsekvenser för djuren i och med att det inte är ett krav att en etolog finns kopplad till verksamheten. Vi tror också att detta leder till otydlighet och därmed också rättsosäkerhet.

19 kap. 1 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

19 kap. 7 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☒ Avstyrker

Kommentarer:

De artspecifika kraven för berikning som nu finns i det allmänna rådet bör vara kvar och lyftas till att vara krav. Vi ser stor risk att den föreslagna formuleringen leder till stora negativa konsekvenser för djuren i och med att det inte är ett krav att en etolog finns kopplad till verksamheten. Vi tror också att detta leder till otydlighet och därmed också rättsosäkerhet.

20 kap. 1 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

21 kap. 1 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

22 kap. 1 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

23 kap. 1 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

23 kap. 2 § ☐ Tillstyrker ☒ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Vi tillstyrker att en generell paragraf om gruppållning införts och att visst innehåll flyttas dit. Däremot bör det tydliggöras att hästar, som är högt sociala djur, i normala fall ska hållas i grupp och då ges möjlighet till full kroppskontakt dagligen.

23 kap. 3 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☒ Avstyrker

Kommentarer:

Vi anser inte att detta täcks i 16 kap. Hästar har ett stort behov av att i normala fall dagligen få möjlighet till full kroppskontakt med andra hästar. Detta är viktigt både för deras psykiska och fysiska hälsa. Att låta hästar vistas i rasthage ensam ger inte samma effekt visar vetenskapliga studier. Vi anser att detta är ett mycket stort steg bakåt för hästarnas välfärd när de nu kan hållas i ensambox utan att vistas med andra hästar i grupp dagligen. Detta är inte i enlighet med direktivet att arbetet med 3R ska föras framåt och ändringar i regelverket ska baseras på vetenskaplig grund.

25 kap. 4 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

26 kap. 8 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

27 kap. 1 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Tips till dig som skriver remissvar till Jordbruksverket

Börja gärna med en sammanfattning

När vi behandlar remissvar är det en stor fördel om de innehåller en inledande sammanfattning. Det underlättar vårt arbete när vi sammanställer alla remissvar. Men även remissinstanserna har ofta glädje av att skriva en sammanfattning. Den blir ett kvitto på att någon väsentlig punkt i svaret inte går förlorad. Tänk på att sammanfattningen bör vara kortfattad för att fylla sitt syfte.

Det ska vara lätt att hitta synpunkter på olika delar av remissen

För att det ska vara lätt att hitta och bli tydligt vilka ställningstagandena som lämnas för respektive paragraf i förslaget och skälen för dessa har vi valt att skicka ut detta svarsformulär som vi hoppas att samtliga remissinstanser använder. Det underlättar också vårt arbete med att analysera och sammanställa remissvaren.

Undvik onödig textmassa

Skriv kort. Den sammanlagda textmängden i en remiss kan bli avsevärd och vinsterna för läsaren blir stora om svaren är korta. Man ska inte heller bortse från att en kort och kärnfullt formulerad åsikt uppmärksammas mer än om budskapet framförs i en ordrik och mindre koncentrerad form.

Undvik därför t.ex. att återge det remitterade förslaget som en inledning till de egna synpunkterna. Ett sådant återgivande kan dessutom göra det svårt att hitta remissinstansens egna ställningstaganden och skälen för dessa. Undvik också att till varje egen synpunkt skriva in vem det är som lämnar synpunkten.

Språket ska vara klart och lättbegripligt

Undvik ett alltför fackbetonat uttryckssätt. Remissvaret måste kunna läsas inte bara av den som tar emot svaret utan också av journalister och andra som vill ta del av remissvaren.

Gör ställningstagandet tydligt

Ibland kan det vara svårt att avgöra om en remissinstans instämmer i eller motsätter sig ett förslag. Formulera därför ställningstagandet klart och tydligt samt markera i kryssrutorna i svarsformuläret. Den som är tveksam bör klart säga detta och inte låta tveksamheten komma till uttryck genom svårtolkade formuleringar. I sådant fall bör någon kryssruta inte markeras.

Skriv rakt på sak och konkret.

Det är bra om läsaren slipper försöka översätta vaga och abstrakta uttryckssätt. Menar man att ”mer kontrollpersonal behövs”, bör man skriva det och inte att ”det föreligger ett avsevärt behov av en förstärkning av den personella resursmängden”.

Undvik fackuttryck (utöver dem som använts i remissen) om man inte förklarar dem.

Undvik mer eller mindre privata förkortningar. Ett ”bl.a.” förstås av var och en, men att exempelvis ”p.s.s.s.” ska uttolkas ”på samma sätt som” är en kunskap som är fördold för de flesta.